

עוֹזֵי הַזְמַרְתַּי -ה

פרפראות וחידושים על פרשת השבוע
מפניני ר' עוזי צמח הי"ו

פרשת נח - תשפ"ה - גיליון 121

מדור הגימטריות

פרפראות וחידושים

* מִן הַבְּהֵמָה הַטְּהוֹרָה וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה וּמִן הָעוֹף וְכָל אֲשֶׁר רָמַשׁ עַל הָאֲדָמָה: (ז' ח')

ומביא התורה תמימה, אשר איננה טהורה - א"ר יהושע בן לוי, לעולם אל יוציא אדם דבר מגונה מפיו, שהרי עקם הכתוב שמונה אותיות ולא הוציא דבר מגונה מפיו, שנאמר מן הבהמה הטהורה ומן הבהמה אשר איננה טהורה [פסחים ג' א'].

והנה המילים בפסוק: **וּמִן הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר אֵינָנָה טְהוֹרָה**, עולה בגימטריא 989.

וכן המילים: **דמכאן - לעולם אל יוציא אדם כל דבר מגונה מפיו**, עולה בגימטריא 989, [כולל התיבות].

* **וּתְבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהָנָה עֲלָה וַיֵּית טָרְף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נַח פִּי קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:** (ח' י"א)

ומביא התורה תמימה, עלה זית וגו' - א"ר ירמיה, מאי דכתיב והנה עלה זית טרף בפיה, אמרה יונה לפני הקדוש ברוך הוא, רבש"ע, יהיו מזונותי מרורין כזית ויהיו מסורין בידך ואל יהיו מתוקין כדבש ותלויין ביד בשר ודם [עירובין י"ח ב'].

והנה המילים בפסוק: **וּתְבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהָנָה עֲלָה וַיֵּית טָרְף בְּפִיהָ**, עולה בגימטריא 2288, [כולל התיבות].

וכן המילים: **מזונותי במרורים כזית יהיו - ולא מסורין כדבש בידי אדם**, עולה בגימטריא 2288, [כולל התיבות].

* **וּתְבֵא אֵלָיו הַיּוֹנָה לְעֵת עָרֵב וְהָנָה עֲלָה וַיֵּית טָרְף בְּפִיהָ וַיֵּדַע נַח פִּי קָלוּ הַמַּיִם מֵעַל הָאָרֶץ:** (ח' י"א)

ומבאר הכלי יקר, ותבא אליו היונה לעת ערב וגו'. מה איכפת לנו בזה אם בערב היא באה ובבקר היא שבה או להפך, וכפי הנראה שהביאה אליו עלה זית להוציא מהם אורה אשר לעת ערב דווקא צריכין אליו, כי למ"ד צהר היינו חלון, קשה בלילה מה יאיר לו, ע"כ פירש בחזקוני צהר לשון יצהר שהיה מדליק שמן בתיבה בלילה וביום נכנס האור דרך חלון התיבה כמ"ש ויפתח נח את חלון התיבה אשר עשה.

ונראה לרמזו כן במילים **וְהָנָה עֲלָה וַיֵּית**, זהו ראשי תיבות.

הביאה היונה עלה זית לשמן המאור - ובתיבה ידליק נח תאורה.

* **פִּי לַיָּמִים עוֹד שִׁבְעָה אֲנֹכִי מִמְטִיר עַל הָאָרֶץ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה וּמַחֲתִיתִי אֶת כָּל הַיְקוּם אֲשֶׁר עָשִׂיתִי מֵעַל פְּנֵי הָאֲדָמָה:** (ז' ד')

ומבאר בעל הטורים, היקום. ג' במסורה ומחיתי את כל היקום. וימח את כל היקום. ואת כל היקום אשר ברגליהם. לומר כשם שחטאו דור המבול מפני רוב טובה ועושר שהיה להם כך קרח מרוב עושר שהיה לו השתרר וחטא. ונראה לרמזו כן במילים **פִּי לַיָּמִים עוֹד שִׁבְעָה אֲנֹכִי מִמְטִיר**, זהו ראשי תיבות.

יקום קרח שהיה עשיר כדור המבול שחטאו - יתן ידו וידרוש ממשוה רבינו לקבל את תפקידו.

* **וַיֹּאמְרוּ הַבָּהּ נִבְנֶה לָנוּ עִיר וּמְגִדָּל וְרֹאשׁוֹ בַשָּׁמַיִם וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם פֶּן נִפְוֶץ עַל פְּנֵי כָּל הָאָרֶץ:** (י"א ד')

ומביא רבנו בחיי, וע"ד המדרש: (סנהדרין קט א) ונעשה לנו שם, זו עבודה זרה, כתיב הכא: "ונעשה לנו שם", וכתיב התם: (שמות כג, יג) "ושם אלהים אחרים לא תזכירו", מה להלן ע"ז אף כאן עבודה זרה.

ונראה לרמזו כן במילים **וְנַעֲשֶׂה לָנוּ שֵׁם**, זהו ראשי תיבות.

מחללים שמו - ואומרים נעשה שם - והם נתכוונו לשם עבודת הכוכבים.

* **וַיֵּרֶד יי' לְרֹאֵת אֶת הָעִיר וְאֶת הַמְּגִדָּל אֲשֶׁר בָּנוּ בְּנֵי הָאָדָם:** (י"א ה')

ומבאר רש"י, וירד ה' לראות. לא הוצרך לכך, אלא בא ללמד לדיינים, שלא ירשיעו הנידון עד שיראו ויבינו. במדרש רבי תנחומא (פ' נח יח.).

ונראה לרמזו כן במילים **וַיֵּרֶד יי' לְרֹאֵת**, זהו ראשי תיבות.

רצה יי' ללמד דיינים הלכה - ובטרם ירשיעו את הנידון ראוי ויתבוננו תחילה.

* **וַתְּהִי שָׁרִי עֲקָרָה אֵין לָהּ וָלֶד:** (י"א ל')

ומביא התורה תמימה, אין לה ולד - אמר רב נחמן, שרה אמנו איילונית היתה, שנאמר אין לה ולד, אפילו בית ולד אין לה, [יבמות ס"ד א'].

ונראה לרמזו כן במילים **אֵין לָהּ וָלֶד**, זהו ראשי תיבות.

דאיילונית היתה - יהיה לה נס אלהי - ותפקד ללדת.

ועוד נראה לרמזו במילים **אֵין לָהּ וָלֶד**, זהו ראשי תיבות.

דעתה אין לה - למועד יזכרה יי' - ותפקד ללדת.

סיפור שבועי

רבינו עובדיה יוסף בעל היביע אומר זע"א

בספר ישראל סבא כתב הרב דוד יהודיף זצ"ל חתנו של הבבא סאלי כשהחלה הרב עובדיה יוסף בעיניו, והיה חשש רציני למאור עיניו, מכיון שהרופאים טענו שיש לו גידול סרטני בעינים, בצר לו בא הרב עובדיה לקבל את ברכת רבנו הבבא סאלי, ונכח במקום בבא מאיר זע"א. רבנו הבבא סאלי נתן לו כוס ערק לשתות, ובבא מאיר נתן לו ביצה לאכול וזוה המתיקו את הדינים מעליו ועודדוהו כי אין חשש למחלת הסרטן בעיניו וכי הוא יבא ממחלתו.

ואכן כך היה, כשהגיע הרב עובדיה לארה"ב בדקו את עיניו במכשירים מדוייקים ואישרו שאכן צדק הבבא סאלי ואין חשש לסרטן בעיניו עכ"ל. סיפר רבי אברהם פנחס יוסף רו שליט"א נוכחתי בילדותי, כשיצא רבינו משיעורו הקבוע בבית הכנסת בורוכוב, ומשם היה צריך להגיע לשיבת אור החיים למסירת שיעור נוסף, בצאתו ראה שהרכב שלו, רכב השרד עדיין לא הגיע, לשאלתו היכן הרכב? ענו לו שהוא נמצא ברחוב הסמוך אלא שפקק תנועה קצר חוסם את דרכו, שמע זאת הרב ולתדהמתו ירד מהמדרכה וסימן לרכב הראשון שחלף שם לעצור, היה זה רכב סובארו ישן, אותו נהג אברך שהיה נרגש כולו מהאירוע הנדיר, הוא עצר ופתח את הדלת, והרב שאל אותו האם תוכל לקחת אותי לשיבת אור החיים לשיעור תורה, כמובן שנענה ברצון, והרב זצ"ל עלה בגפו ונסע עמו, אחר דקות הגיע הנהג עם רכב השרד וכמעט התעלף, מששמע היאך נסע הרב לתחנה הבאה שלו באותו ערב, בינתיים רצתי לשיבת אור החיים, שם המתין קהל רב בכניסה לבואו של רכב השרד, ומה נדהמו לראות רכב סובארו ישן עוצר ומתוכו יוצא הרב עם הדר גאונו המצנפת והגלימה, הכל בשביל עוד דקה אחת של שיעור תורה.

סיפר רבי מאיר יונה שליט"א לפני כשישים שנה היה לנו מבחן אצל הרב זצ"ל אני והרב שמואל פנחסי שליט"א, אני על מסכת יבמות, והוא על מסכת בבא בתרא כמדומני. בזמנו שני ראשי הישיבה של פורת יוסף חכם בן ציון אבא שאול וחכם יהודה צדקה זצ"ל היו בוחנים כל אחד בנפרד. והרב זצ"ל היה בוחן אותנו יחד, שאלה לזה על דף ב' ממסכת בבא בתרא, ושאלה לשני בדף ב' ביבמות, מהר מהר, ומרוב המהירות, עוד לפני שהינינו מספיקים לסיים את התשובה, היה עובר ושואל שאלה בדף ג' ובדף ד' וכך היה הרב עובר ושואל מאחד לשני בלי הפסקה, דף אחרי דף מכל מסכת לסירוגין, פעם אותי ופעם אותו, והכל היה שואל בעל פה ולא מתוך הגמ'.
עוד סיפר רבי מאיר יונה, פעם אחת כשהיה הרב מוסר שיעור בביהכ"ס שאול צדקה, דיבר על ענין השיעורים, רביעית וכזית, והזכיר שהחזון איש אמר מידות אחרות, אבל להם לא היתה מסורת של המדידות, ובאמת המידות המקובלות של רבי חיים נאה הן הנכונות. והנה אחד האנשים שהיו שם בשיעור הפטיר בקול, נו טוב מה החזון איש יודע... מיד כששמע זאת הרב כעס מאד על אותו אדם, ופתח וסיפר קרוב לחצי שעה על גדלותו העצומה של החזון איש, שהיה פאר הדור וגדול אחרוני דורנו ועל יגיעתו וגדלותו בתורה. וכ'.

עוד סיפר כשפתח הרב עובדיה זצ"ל כולל ערב, למדו שם חכם בן ציון אבא שאול, חכם יוסף עדס וחכם שלום כהן זצ"ל, כן להבדיל מחל"ח חכם דוד עטייה חכם יוסף רפול ועוד, למדו שם מסכת שבת, כשהגיעו לדף ט אמר לי רבינו זצ"ל ג"כ לבוא וללמוד בכל ערב. והנה בתקופה ההיא לפני שישים שנה לא היה בארץ ישראל דפוס שהדפיסו ש"ס שלם, היו גמרות בודדות שלמדו בישיבות בהוצאות אשכול או פרידמן, כמו כן גם שו"ע משנ"ב רמב"ם טור בקושי היו, והנה יום אחד התנדב נדיב בשם שלמה פריוף, ש"ס שלם קטן של הוצאת פרדס מניו-יורק לכולל ערב, לע"נ אשתו, וכיון שהתורם החשיב מאוד את הש"ס שתתפרסם, עשה לזה ארון קטן עם זכוכית, וכשהיו צריכים להוציא גמרא היו צריכים להזיז את הזכוכית מצד לצד, רבינו זצ"ל שכל שניה חשובה לו, ראה שיש בזה ביטול תורה שצריכים להזיז את הזכוכית בשביל להוציא גמרא, ולכן הוציא את הזכוכית מהמסגרת של הספרייה כדי שלא יהיה ביטול תורה אפילו של שניות אחדות.

סיפר הדיין רבי אברהם עטייה זצ"ל אב"ד אשדוד, ביום השנה הראשון לפטירת אבי רבי ישועה עטייה זצ"ל (יט חשוון) שחל במוצ"ש בשנת תשמ"ט ביקשתי מהרב זצ"ל להגיע למספר דקות ולהספיד את המנוח, אך הרב סירב באומרו כי מכיון שהוא מוסר שיעור קבוע בביהכ"ס היזדים, הרי שכל השבת הוא במתח רב מהכנת השיעור, ולא כמו שהאנשים חושבים שהוא שולף את השיעור מכיסו. וביקשתי שיבוא לאחר השיעור, וענה שהוא עייף וחלוש מאוד מהמאמץ הרב שבמסירת השיעור, וזאת למרות הערכתו ואהבתו הרבה לרב ישועה עטייה שהיה כידוע אחד מהשלושה שקדנים שהיו באותו דור, וכשהיה רבי ישועה עטייה חולה אמר אז הרב עובדיה לבנו רבי אברהם עטייה, אין תפילה אחת שאיני מזכיר את שם אביך בבכי לרפוא"ש כבר שלושה חודשים.

רבי יצחק דרוזי שליט"א מח"ס שבות יצחק, נכנס לרבי אהרן לייב שטיינמן זצ"ל להביא לו את ספר הליכות והנהגות של הגרי"ש אלישיב זצ"ל, וענה ואמר לו הגרא"ל שטיינמן בזה"ל, אצל הרב אלישיב היו בהלווייתו ארבעה מאות וחמישים אלף אנשים, אבל אצל הרב עובדיה היו קרוב למיליון איש בלוייתו, וכתוב שמי שמשותפים בהלווייתו ששים רבוא (600.000) זהו לאות ולמופת מן שמיא, שתורתו תורת אמת, ושקיים זה מה שכתוב בזה. סיפר רבי אהרן סימן טוב שליט"א ראש כולל באר מים חיים בתל אביב, זכורני לפני כארבעים שנה, בעת שהקמתי את הכולל, הזמנתי את הרב לכנס לטובת הכולל. ואז אמר לי המנחה, תביא חמש דולר פרוטים, וביקש ממני שאני יאמר לרב שיחתום על הדולרים, חתימת יד קדשו כסגולה.

אמרת לי הרב יחיתום לי על הדולרים, אמר לי הרב בשביל מה? אמרת לי שהדולרים שהרב יחתום עליהם, יהיו להם ברכה וסגולה כדי למכור אותם לטובת הכולל, הרב צחק ולעג, ואמר לי הכל שטוית אין בזה לא ברכה ולא סגולה, כנראה אמר זאת מגודל ענוותנותו. אמרת הנה האדמו"ר מחב"ד חותם על דולרים ונותן אותם כסגולה. אמר לי הרב אני לא אדמו"ר. אמרת לי היום נעשה את הרב אדמו"ר, ואז אמר לי ברוך ובמתיקות, זה יכול לעזור לך? אמרת ודאי זה יכול לעזור. ואז הרב בענוותנותו הרבה ישב וחתם על הדולרים, ומכרנו כל דולר אחד באלף דולר.

למרות שהרב לא אוהו מזה כלל, ואמר שזה שטויות, אך אם זה עוזר לבסס מקום תורה, ביטל את דעתו אף מפני הקטנים.

רבינו עובדיה יוסף בן גורג'יה זצ"ל ג' חשוון תשע"ד ת.נ.צ.ב.ה

[דברי חיים]

לעילוי נשמת

נורית בת
מרים ע"ה



לברכה והצלחה: * יוסף בן חנה חנינה * שרה בת אילה * יוסף מאיר בן גאולה ויקי
משה בן שרה וב"ב * יוסף חיים בן דבורה * אילה בת שרה * יהודית בת שרה
* נעמה בת שושנה * ראובן ורינה שקד * מאיר בן שושנה * ליאור מימון בן רינה
* אביאל אברהם בן מזל * יוסף בן נעמה * אלחנן בן נעמה * נורית בת רומיה
לזיווג הגון: * רפאל בן שרה * נתנאל בן מרים